

Journalnummer: 871451-0051

STATUSRAPPORT FRA STENSAGERSKOLEN

1. september 2006

Denne udgave af statusrapporten er til anvendelse for projekter med et tilskud over 400.000 kr.
Dette er en afsluttende rapport.

Tidligere indsendte statusrapporter: 1.september 2005 og 1.december 2005

Baggrundsoplysninger		
Emneord (udfyldes af FC):		Kontaktperson(er):
Reference (udfyldes af FC):		Navn: Projektansvarlig Hanne Rene, viceinspektør og projektleder Susanne Vestergaard Hjerimitslev, fysioterapeut
Projektets titel: MOVE- et tværfagligt undervisningsprogram for børn med bevægehandicap		Gadenavn, nr.: Stensagervej nr. 9
MOVE: Mobility Opportunities Via Education		Postnr. & By: 8260 Viby J
Journalnummer: 871451-0051		Evt. tlf. nummer? 87331300/87331307
Pulje: Pulje om støtte til udviklingsarbejde i forbindelse med intensivering af optræningsindsatsen for børn med medfødt eller erhvervet hjerneskade		Navn og adresse på personen, der har udfyldt skemaet:
Ansøger: Stensagerskolen, Århus Amt		Susanne Vestergaard Hjerimitslev Stensagerskolen Stensagervej 9 8260 Viby J
Bevillingsansvarlige: Socialministeriet		
Påbegyndt: D.01 /03 år:2005		
Afsluttet: D.31 /08 år: 2006		
Tilskuddets størrelse: 702.440 kr.		
Rapporttype: ☒ Afsluttende rapport ☐ Midtvejsrapport (angiv hvilket projektår rapporten omhandler): projektår: <u>2006</u>		

Spørgsmål	Besvarelse (Udfyld i nedenstående felt)
Vejledning til spørgsmål 1. I spørgsmål 1 ønskes en beskrivelse af baggrunden for projektet, samt de problemstillinger der er kendetegnende for projektets arbejdsfelt.	

<p>1. Baggrund og problemstilling</p>	<p>Hvad er baggrunden for projektet?</p> <p>Beskriv de problemstillinger, der førte til iværksættelse af projektet. (Angiv maksimalt de tre væsentligste problemstillinger)</p>	<p>Stensagerskolen er en amtslig specialskole for fysisk og psykisk udviklingshæmmede børn i alderen 6 – 18 år. Skolen giver disse børn et undervisnings- og fritidstilbud.</p> <p>Børnenes handicap afspejles i større eller mindre grad i deres motorik og en del af børnene bruger hjælpemidler (kørestole, ganghjul, støjhjul, korsetter, fodskinner mv). For 3-4 år siden blev vi præsenteret for MOVE (Mobility Opportunities Via Education) og en del af de ansatte tog basiskurset i MOVE, heriblandt skolens 4 fysioterapeuter. Det viste sig at give en vældig god ramme i forhold til at arbejde tværfagligt med specielt nogle børn og deres motoriske udvikling. Ønsket om at arbejde mere målrettet med MOVE opstod, bl.a. fordi MOVE er med til at flytte fokus fra kompensationer for de fysiske handicap til realistiske muligheder for udvikling.</p> <p>En del af børnene har store motoriske vanskeligheder, der forhindrer dem i at udføre dagligdags funktionelle færdigheder. Mange af dem har risiko for at miste motoriske færdigheder i takt med, at de bliver ældre og fysisk større.</p> <p>En del af børnene tilegner sig ikke de motoriske færdigheder af sig selv. De øver sig ikke og gentager ikke bevægelser et utal af gange, som børn uden handicap. Hvis barnet skal have mulighed for at tilegne sig nye færdigheder, så vil det kræve en intensiv indsats og mange gentagelser med styring og hjælp af de personer, der er sammen med barnet til hverdag.</p> <p>Mange forskellige faggrupper og personer er oftest involveret i det daglige arbejde, så det kræver en præcis indsats at få involveret alle i det daglige motoriske arbejde.</p>
<p>Vejledning til spørgsmål 2. I spørgsmål 2 ønskes en beskrivelse af projektets formål – hvilke ideer og initiativer er det man ønsker at udbrede med projektet?</p>		
<p>2. Projektets formål.</p>	<p>Hvad er projektets formål?</p>	<p>Formålet er at støtte børn med multihandicap til at bruge deres krop funktionelt i hverdagen og dermed give mulighed for udvikling af deres fysiske handlekompetence, så børnene oplever en højere grad af selvstændighed og større livsglæde.</p> <p>Formålet er at støtte børn med multihandicap til at bruge deres krop funktionelt og dermed være med til at de kan bevare deres fysiske handlekompetence i forbindelse med at de vokser og bliver større.</p> <p>Formålet er at arbejde tværfagligt, målrettet, struktureret og koordineret med motorisk træning og aktiviteter og involvere flest mulige af personerne omkring børnene.</p> <p>Formålet er mere gennemført at afprøve MOVE i forbindelse med formål beskrevet ovenfor.</p>

Spørgsmål	Besvarelse
<p>Vejledning til spørgsmål 3</p> <p>Nogle projekter omhandler efteruddannelse af personale, etablering af netværk mv., og er således ikke direkte rettet imod, hvad der kan benævnes som den primære målgruppe som for eksempel narkomaner, sindslidende, hjemløse, udsatte børn og unge, udviklingshæmmede, handicappede mv. Er projektets målgruppe således personale, pårørende, medarbejdere i forvaltningen mv. beskriv da som det første i spørgsmål 3 hvilken gruppe, der er tale om, og hvor mange der deltager i projektet.</p> <p>Er projektets målgruppe ikke personale, men udsatte grupper, beskrives i spørgsmål 3, hvordan målgruppen er opgjort for efterfølgende at beskrive målgruppens størrelse og sammensætning nærmere. Opgørelsen af alder og antal foregår ved at angive antallet i målgruppen inden for de fastsatte aldersgrupper</p> <p>Optællingen af målgruppen kan baseres på enten en optælling af antallet af kontakter projektet modtager eller en optælling af antallet af brugere i projektet. Med <i>kontakter</i> menes det antal besøg, telefonhenvendelser e.l. som projektet modtager i løbet af et år. Måler man antal kontakter kan der optræde gengangere blandt brugerne. I modsætning hertil er optælling af målgruppen ud fra antallet af <i>brugere</i> baseret på, hvor mange forskellige brugere, der reelt er tilknyttet projektet. Måler man målgruppen ud fra antallet af brugere, optælles det altså <u>ikke</u>, hvor mange gange brugerne opsøger projektet, men hvor mange forskellige brugere, der opsøger projektet. Er der anvendt andre metoder til at optælle målgruppens størrelse bedes det beskrevet.</p>	

3. Målgruppe

Hvem er projektets målgruppe?

(Beskriv kort målgruppen)

7 børn med fysisk og psykisk handicap

De fysiske handicap består af vanskeligheder i forhold til at sidde, stå og gå, om end i meget forskellig grad.

De 7 børn (4 piger og 3 drenge) i målgruppen går i samme klasse.

1 barn bor på boinstitution (dreng 1)

6 børn er hjemmeboende – heraf 2 børn, hvor forældrene ikke bor sammen (pige 2, dreng 3)

De 6 hjemmeboende børn går i SFO på Stensagerskolen.

Heraf kommer 5 børn i aflastning på institution (dreng 2, pige 1, 2, 3 og 4) og 1 barn i aflastning hos aflastningsfamilie (dreng 3)

Børnene ligger kognitivt udviklingsmæssigt i alderen fra 1 – 4 år. Ingen af børnene har fuldt verbalt sprog, og alle har behov for voksenstøtte til dagligdags aktiviteter; toilet, spisning, af- og påklædning, dog på meget forskellige niveauer.

Diagnoser:

Dreng 1: Multihandicappet – skade ved hjernestamme (uden præcis diagnose)

Dreng 2: Cerebral parese? (obs for syndrom), medfødt hjernemisdannelse (underudviklet hjernebjelke og hjernestamme) med dysmorfe træk, hæmmet ansigtsmimik og ptose.

Dreng 3: Psykomotorisk udviklingsforsinkelse, hjernemisdannelse, epilepsi

Pige 1: Medfødt hjernemisdannelse (underudvikling af hjernebjælken og tindingelappen), generelt retarderet, synsforstyrrelser (langsynet, skeløjet, nystagmus)

Pige 2: Manglende myelinisering af nervebaner i centralnervesystemet, generel retarderet, epilepsi

Pige 3: Cerebral Parese, venstresidig hemiparese (atypisk), svær epilepsi, generelt retarderet.

Pige 4: Cerebral Parese, spastisk tetraplegi, epilepsi, manglende/nedsat syn, generel retarderet.

Kommentarer til "Det fysiske" i projektperioden:

Pige 2: Er i hele projektperioden trappet stille og roligt ned i medicin.

Pige 3: Er blevet hofteopereret i efteråret 2005 og har haft en 6 ugers gipsperiode. Har haft mange ændringer i epilepsimedisin i forsøg på at regulere en meget svær epilepsi. Hun har for første gang i mange år haft en anfaldsfri periode fra januar 06 til maj 2006. Er herefter begyndt at få anfald igen, dog i mindre grad end tidligere.

Pige 4: Er blevet opereret i foråret 2006 og har haft en 6 ugers gipsperiode og er i gang med efterfølgende genoptræning.

Selv om det ikke er alle børnene, der har diagnosen Cerebral Parese, så har jeg valgt at klassificere dem ud fra GMFCS, da det giver et udmærket billede af den grovmotoriske spændvidde, der er i målgruppen. GMFCS klassificerer i fem niveauer, der overordnet repræsenterer barnets nuværende evner og begrænsninger ved motoriske funktioner. Der er ingen kognitiv vurdering inkluderet i klassifikationen.

GMFCS (Grovmotorisk funktions klassifikations system i forhold til Cerebral Parese)

(egen oversættelse fra engelsk)

Den deles op efter alder og målgruppen ligger indenfor alderen 6 – 12 år

Mellem 6 og 12 års fødselsdag

Niveau I: 0 børn

Børn går indenfor og udenfor og går på trapper uden begrænsning. Børn udfører grovmotoriske færdigheder inkluderende løb og hop, men fart, balance og koordination er reduceret.

Niveau II: 2 børn (Pige 1 og Dreng 3)

Børn går indenfor og udenfor og går på trapper ved at holde i gelænder, men erfarer begrænsninger på ujævne underlag og skrånninger, i trængsel eller på begrænsede pladser. Børn har, som bedst, kun minimal evne til at udføre grovmotoriske færdigheder såsom løb og hop.

Niveau III: 1 barn (Dreng 2)

Børn går indenfor og udenfor på et jævnt underlag med et hjælpende bevægelses-apparat. Børn kan måske gå på trapper ved hjælp af gelænder. Afhængig af overekstremiteten driver børn en kørestol manuelt frem eller transporteres over længere distancer eller udendørs på ujævnt underlag.

Niveau IV: 3 børn (Pige 2, 3 og 4)

Børn kan bibeholde funktionsniveau opnået før deres 6.år eller støtte sig mere til mobilitet på hjul i hjemmet, skolen og i lokalmiljøet. Børn kan opnå egenmobilitet ved at bruge en el-kørestol.

Niveau V: 1 barn (Dreng 1)

Fysisk svækkelse indskrænker viljestyrede bevægelser og evnen til at bibeholde antityngdekrafts hoved- og kropskontrol. Alle områder af motoriske funktioner er begrænsede. Funktionelle begrænsninger i siddende og stående er ikke fuldt ud kompenseret ved brug af tilpasset udstyr og tekniske hjælpemidler. På niveau V har børn ingen gavn af uafhængig bevægelse og bliver transporteret. Nogle børn opnår egenmobilitet ved at bruge elstol med omfattende af/tilpasninger.

MOVE-niveau ved projektstart:

Vurderingen består af 85 forskellige motoriske milepæle og opdeles i 5 forskellige grader af succes. (afgangsniveau 1(13 motoriske milepæle) , afgangsniveau 2 (21 motoriske milepæle) niveau I (23 motoriske milepæle), II (22 motoriske milepæle) og III (6 motoriske milepæle)). Størst selvhjulpethed på afgangsniveau 1.

Barnet kan alle motoriske milepæle på niveauet:**Afgangsniveau 1: 0 børn**

Tilegnelser af færdigheder på dette niveau sikrer uafhængig mobilitet i almindelig daglig færden.

Afgangsniveau 2: 1 barn (dreng 3)

Tilegnelser af færdigheder på dette niveau, sikrer uafhængig mobilitet i kendte omgivelser og minimal støtte i andre situationer. Personer, som fuldfører på dette niveau i programmet, kan udvikle deres færdigheder via traditionelle programmer. Der er aldrig brug for kørestol.

Niveau I: 1 barn(pige 1)

Tilegnelser af færdigheder på dette niveau sikrer, at der ikke er nødvendigt at løfte/bære personen. Personen kan gå mindst 100 meter holdt i begge hænder eller med en rollator. Man behøver kun kørestol over længere distancer

Niveau II: 1 barn (dreng 2)

Tilegnelser af færdigheder på dette niveau sikrer, at personen vil være i stand til at gå mindst 3 meter, mens en anden person hjælper med at holde balancen og hjælper med vægtoverføring. Der er et minimalt behov for at løfte, idet personen selv kan hjælpe til. Man har brug for kørestol til afstande over 3 meter.

Niveau III: 4 børn(dreng 1, pige 2, 3 og 4)

Tilegnelser af færdigheder på dette niveau vil styrke knoglerne og de indre organers funktion, ligesom det vil mindske sandsynligheden for leddeformiteter og smerte. Vær opmærksom på at skabe muligheder, hvor personen kan sidde i en fremadlænet stol. Det vil give mulighed for en fremad-siddestilling til arbejdsbrug. Ligeledes er der brug for et ståstativ og et fremadlænet gangstativ, som giver instruktøren mulighed for at lære personen gangbevægelser uden selv at skulle støtte barnet.

MOVE-relevans vurderet ved projektstart:

Kontaktlærer, - pædagog, forældre/boinstitution og fysioterapeut har i samarbejde skønnet børnenes MOVErelevans (høj, middel eller lav). Graden af MOVErelevans gives ud fra et helhedsskøn; således at forstå, at når relevansen vurderes høj, så vil det være hensigtsmæssigt at en stor del af barnets undervisnings- og fritidstilbud består af motoriske aktiviteter (se punkt 6 ”Barnets trivsel” skema).

Høj: 1 (Pige 2)

Middel: 4 (Pige 1, 3 og 4, Dreng 2)

Lav: 2 (Dreng 1 og 3)

Er projektets målgruppe personale, medarbejdere i forvaltningen eller lignende grupper – eksempelvis i forbindelse med et projekt om efteruddannelse?

(Sæt kryds)

Ja:

(Hvis ja angiv da antallet af deltagere i projektet, og angiv også hvilke personalegrupper mv., der er tale om.)

Nej:

	Hvordan er målgruppen opgjort? <i>(Sæt kun et kryds)</i> ☐ Antal kontakter: ☒ Antal brugere:				
	Angiv hvor mange i målgruppen der er inden for hver aldersgruppe i nedenstående tabel?:	0 – 10 år	11 – 18 år	19 – 30 år	31 – 67 år
	7				-

Spørgsmål	Besvarelse
<p>Vejledning til spørgsmål 4. Spørgsmål 4 besvares ud fra, hvilke problemstillinger der karakteriserer den primære målgruppe – altså den gruppe som projektets deltagere arbejder med/for til daglig.</p>	
<p>4. Projektets primære problemstillinger</p>	<p>Hvilke problemstilling(er) karakteriserer målgruppen? Angiv de tre væsentligste problemstillinger, gerne i prioriteret rækkefølge.</p> <p><i>(Angiv problemstillingerne i nedenstående felt)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - At barnets overordnede trivsel generelt er sårbart og følsomt. Det betyder at det primære arbejde omkring et barn i perioder handler om at stabilisere og sikre barnets almene trivsel. Deres overordnede trivsel har ofte stor betydning for deres motoriske kunnen. Der er flere børn i målgruppen, som har store udsving i deres dagsform, og som f.eks. kan gå med støtte på en måde en dag og ikke den næste. - Børnenes fundament (såvel fysisk, psykisk og kognitivt) er påvirket sådan at det i høj grad vanskeliggør deres muligheder for udvikling. For flere af børnene er fundamentet ”modsætningsfyldt”, således at de måske forstår for lidt til at kunne udnytte de kropslige muligheder de har eller at deres kropslige fundament er til hindring for at udføre handlinger, de har forståelse for. - Samtidig er det generelt meget vanskeligt at vurdere det enkelte barns fremtidige muligheder og begrænsninger. Vi forsøger at skelne mellem forhåbninger og realiteter, således at de valgte motoriske aktiviteter er realistiske og målbare. Dette vurderes fortsat i det daglige arbejde.

Spørgsmål	Besvarelse
<p>Vejledning til spørgsmål 5. Nedenfor ønskes en angivelse af antallet af ansatte i projektet og deres uddannelsesmæssige baggrund. Derudover ønskes en angivelse af antallet af frivillige i projektet. Ansatte defineres som den gruppe i projektet, der er aflønnet af projektet. Frivillige defineres som, personer, der arbejder ulønnet i projektet. Endelig ønskes en besvarelse af dels, hvilke parter, der, foruden Socialministeriet, har været involveret i projektet, dels hvordan finansieringen af projektet er konstrueret.</p>	
<p>5. Ansatte og samarbejdspartnere</p>	<p>Hvor mange er fuldtidsansatte i projektet?</p> <p>1 fysioterapeut</p>
	<p>Hvor mange er deltidsansatte i projektet?</p> <p>3 lærere, 4 pædagoger, 3-4 pædagogmedhjælpere</p>
	<p>Hvor mange er frivillige?</p> <p>Alle der er direkte involveret i projektet er ansatte på Stensagerskolen. Andre involverede partere er ansatte i andre offentlige instanser og indgår i samarbejde omkring de enkelte børn, som en del af deres arbejde.</p> <p>Andre institutioner Bostitutioner: 1 stk Aflastningsinstitutioner: 3 stk</p> <p>Forældre til målgruppen: Antal forældre i alt: 14 Antal forældre, som har deltaget: 11 Antal forældre, som ikke har deltaget: 3 Antal børn, som ikke har været forældrerepræsenteret: 0</p>
	<p>Angiv antal ansatte inden for hver uddannelsesgruppe:</p> <p><u>Socialfaglig uddannelse</u></p> <p>4 (socialpædagoger) + 3 (folkeskolelærere) I perioden har der været udskiftninger således at der i alt har været 8 socialpædagoger og 5 lærere inde i kortere og længere perioder. 4 pædagoger har været i SFO fra august 2005. 1 lærer har været med i hele projektperioden, 1 lærer i 10 måneder.</p> <p><u>Sundhedsfaglig uddannelse:</u></p> <p>1 (fysioterapeut)</p> <p><u>Erhvervsuddannelse:</u></p> <p>3 (pædagogmedhjælpere) I perioden har der været udskiftninger, således at der i alt har været 8 pædagogmedhjælpere inde i kortere og længere perioder. 2 pædagogmedhjælpere har været i klassen hele skoleåret 2005/2006</p> <p><u>Andet (erhvervsrelateret erfaring eller lign.):.....</u></p>
	<p>Er der foruden Socialministeriet andre parter, som deltager i finansieringen af projektet, f.eks. via kontorlokaler, lønninger eller andet? I så fald hvem?</p> <p>Nej</p>
	<p>Hvor stor en andel udgør anden finansiering af projektets samlede finansiering?</p>
	<p>Samarbejder projektet med andre parter f.eks. via styregruppe eller andet fra kommune(r), amt, organisationer, frivillige mv.?</p> <p>Projektet samarbejder overordnet set ikke med andre parter. I vores daglige virke samarbejder vi med forældre til børnene, boinstitutioner (1 stk); aflastningsinstitutioner (3 stk) og de er p.t. involveret i større eller mindre grad. Derudover samarbejder vi med de andre instanser (såvel eksterne som interne), som vi sædvanligvis gør i forbindelse med barnets undervisnings- og fritidstilbud på Stensagerskolen.</p>

Spørgsmål	Besvarelse
Vejledning til spørgsmål 6 Spørgsmål 6 omhandler projektets metodiske baggrund. Her ønskes en uddybende beskrivelse af de overvejelser og fremgangsmåder, der er valgt i projektet.	
6. Metode	<p>Hvilke faglige overvejelser og strategier er anvendt for at nå projektets mål?</p> <p>Overordnet set har det været væsentligt for os at mange af de erfaringer vi måtte gøre os i projektet skulle kunne bruges så direkte som muligt på Stensagerskolen – også efter projektet.</p> <p>Projektet har derfor været en del af den sædvanlige dagligdag og en del af et undervisnings- og fritidstilbud på Stensagerskolen og MOVE skulle afprøves hvorvidt det er et redskab, som er anvendelig i denne dagligdag.</p> <p>Beskrivelse af MOVE. MOVE er en motorisk læseplan og en ramme for et tværfagligt arbejde. Det er et undervisningsprogram, der angiver forskellige måder at arbejde med motorisk udvikling på i forhold til at lære at gå, at stå og at sidde. MOVE er en top-down model, således at forstå, at hvis målet er at kunne gå, så er det gang (med den nødvendige støtte), der øves i modsætning til en bottom-up model, hvor man f.eks. skal kunne kravle før man kan gå.</p> <p>MOVE-programmet er umiddelbart anvendeligt, hvor der er mange forskellige mennesker og forskellige faggrupper involveret. Dette skyldes for det første, at det er bygget op over personlige livsmål og ikke diverse faglige mål. Dvs. at vi i målsætningen skal gøre os umage med at vurdere, hvad barnet kan lide/ikke lide; hvad der motiverer og ikke-motiverer barnet og samtidig vurdere, hvad der er realistisk for det enkelte barn; f.eks. om målet er gang med rollator inden døre og over korte afstande eller gang med rollator både inde og ude. For det andet er det anvendeligt, fordi aktiviteterne skal indbygges i det daglige arbejde og ikke være et program, f.eks. alle går fra klasse til gymnastiksal, men måden de går på er individuelt bestemt.</p> <p>MOVE er en placeringsvurdering og ikke en diagnosticeringsvurdering. Ved vurdering får vi en motorisk profil, der viser, hvad barnet gør og ikke hvorfor det gør, som det gør mht. 16 færdigheder.</p> <p>Ved vurderingen får vi således et billede af om et barn f.eks. kan gå fremad og om evt. behov for støtte. Vi får ikke et kvalitativt billede af gangen og som supplement har vi derfor valgt at videoptage børnene. Videoptagelserne af måltaktiviteten skal være hjælp til analyse, men også hjælp til sammenligning. Over tid vil det være sandsynligt, at der kan være forandringer hos de enkelte børn, der ikke afspejles i MOVE-testen, men som kan ses på video.</p> <p>Handleplaner og optælling: for at sikre så mange gentagelser som mulig, så har strategien været at udarbejde meget konkrete handlingsplaner, der beskriver hvor, hvordan og hvor ofte et barn f.eks. står. Som opfølgning på disse handleplaner har vi udarbejdet afkrydsningsskemaer, som gerne skal give et nogenlunde præcist billede af hvor ofte ”at stå” er gentaget, velvidende at der i vores dagligdag vil gå streger ”tabt”. Men afkrydsningsskemaerne fungerer ikke kun som ren optælling, men lige så meget som hukommelse og motivation for det pædagogiske personale, da det er med til at holde målet for øje.</p> <p>MOVE er umiddelbart ikke lige relevant for alle børn og vi har derfor vurderet MOVE-relevans (høj, middel, lav) for de enkelte børn, da det er hensigten at arbejde ud fra MOVE i den grad det er relevant for det enkelte barn</p> <p>Som udgangspunkt arbejder vi med børn, der er vanskelige at vurdere i forhold til motoriske muligheder og begrænsninger (se punkt 4) og det har ikke været projektets mål at undersøge deres fundament yderligere. Vi har arbejdet ud fra de beskrivelser, der allerede foreligger fra såvel eksterne som interne faggrupper.</p> <p>”Barnets trivsel” skema har været et forsøg på at tale om vores overordnede tolkning af barnet og hvad vi anser for barnets største ressourcer og vanskeligheder i forhold til at</p>

	<p>udvikle sig motorisk. Det skulle give anledning til refleksioner over og skelen mellem håb for fremtiden og realistiske bud på fremtiden.</p> <p>Samtidig har det været baggrund for skøn over MOVE-relevansen (høj, middel, lav) for det enkelte barn. Nogle af børnene har vanskeligheder, der er større og mere dominerende i deres liv end de grovmotoriske vanskeligheder. Det er forsøgt at finde en hensigtsmæssig og meningsfyldt plads for MOVE i det daglige arbejde omkring barnet.</p> <p>Uddannelse: For at involvere flest mulige har vi som udgangspunkt ønsket MOVE-basiskursus (14 timer) til projektets daglige pædagogiske personale på Stensagerskolen, således at alle er bekendt med tankerne og arbejdsformen i MOVE. Nyt personale og forældre tilknyttet projektet har fået en kort introduktion til MOVE i begyndelsen af projektperioden. Der blev etableret et MOVEbasiskursus i december 2005. Undervejs i forløbet er der afholdt korte introduktioner til nyt personale.</p> <p>Strukturering og koordinering af det daglige arbejde: Da der er mange forskellige mennesker involveret i børnenes hverdag, har vi organiseret mødeaktivitet på kryds og tværs i stedet for møder, hvor alle implicerede parter deltager på samme tid. Projekt fysioterapeut har været gennemgående person ved disse møder. Vi har fra starten forsøgt at ”udnytte” flest mulig af allerede eksisterende møder og derefter suppleret disse. Det har fra start af været ønske om at se projektet afspejle sig i det daglige konkrete arbejde, så mødeaktiviteten har ikke været større end at det har kunnet lade sig gøre at følge op med de nødvendige praktiske tiltag.</p> <p>Involvering af forældre og andre daglige personer: Målet med projektet er blandt andet større involvering af forældre og andre daglige personer. Det har udviklet sig lidt undervejs i projektet, men som udgangspunkt har forældrene fået introduktion til projekt og MOVE. Dernæst har vi i fællesskab med forældre skønnet barnets trivsel og MOVE-relevans ad to omgange. Ved projektstart og –afslutning. I første omgang har forældrenes involvering afspejlet sig i det daglige arbejde i afkrydsningskemaerne (se punkt 7). Der er hen ad vejen lavet konkrete handleplaner til hjemmene, således at forældrene er blevet involveret i læring af færdigheder i højere grad end sædvanligt. Undervejs i projektet har forældrene modtaget det billedmateriale, der er blevet lavet som arbejdspapirer til SFO og skole (gym programmer; aktiviteter; forflytningsbeskrivelser mv.). Derudover har de modtaget optælling og søjlediagrammer ca. hver 2.måned. Fra og med 1.1.2006 er stregerne talt op for henholdsvis forældrene, skole/sfo og boinstitutioner/aflastningssteder/andre. Aflastningsinstitutionerne er alle blevet kontaktet personligt og/eller telefonisk og er blevet tilbudt kort introduktion til MOVE og introduktion til de enkelte børn. Efter aftale med forældrene er diverse relevant materiale blevet sendt direkte til institutionerne.</p>
<p>Vejledning til spørgsmål 7 Her ønskes en beskrivelse af de redskaber, der er anvendt, for at understøtte metoden og opnå projektets mål. Her tænkes bl.a. på, om der er anvendt særlige tilgange for få kontakt til målgruppen.</p>	
<p>7. Redskaber/ aktiviteter</p>	<p>Beskriv hvilke konkrete redskaber, der er anvendt i projektet?</p> <p>MOVE-opskriften: vurdering, opstilling af livsmål, analyse af aktiviteten, omfang af støtte, vurdering af og plan for reducere af støtte, herunder opstilling af kortsigtede mål, læring af færdigheder.</p> <p>Vurdering: Barnet vurderes i forhold til 16 færdigheder i forhold til at sidde, stå og gå. De 16 færdigheder, der vurderes er:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Bevare siddende stilling B. Bevægelse i siddende stilling C. Stå D. Forflytning fra siddende til stående

- E. Forflytning fra stående til siddende
- F. Stående rotering
- G. Gang fremad
- H. Forflytning fra stående til gående
- I. Forflytning fra gående til stående
- J. Gang baglæns
- K. Skifte retning mens man går
- L. Gang op ad trapper
- M. Gang ned ad trapper
- N. Gang på ujævnt terræn
- O. Gang op ad skrånninger
- P. Gang ned ad skrånninger

Vurderinger består af 85 forskellige motoriske milepæle og opdeles i 5 forskellige grader af succes.
 Afgangsniveau 1(13 motoriske milepæle) , afgangsniveau 2 (21 motoriske milepæle) niveau I (23 motoriske milepæle), II (22 motoriske milepæle) og III (6 motoriske milepæle)). Størst selvhjulpethed på afgangsniveau I. Dette samles på opsamlingskema, der viser barnets grovmotoriske profil.

Opstilling af livsmål: Mål/målene, der opstilles skal være en aktivitet, som kræver motoriske færdigheder at udføre. Målet skal være realistisk, personligt, konkret, til glæde og nøjagtigt beskrevet.

Eks på mål:

"At pige kan gå – ved at holde mor i hånden – ud til bil, sidde på forsæde med almindelig sele og køre ned til stranden. Gå – ved at holde mor i hånden – ned til vandet – bade og tage hjem igen"

"at dreng kan gå ned ad trappe ved Ørnereden – støttet til ét gelænder – gå videre ned fra trappen til stranden (ca. 50 meter stejlt og ujævnt terræn) – uden støtte – for at kaste sten i vandet. At dreng kan gå samme vej tilbage – uden støtte – op på parkeringsplads."

Analyse af mål-aktiviteten: En aktivitet består af en række sammensatte motoriske færdigheder og den analyseres i forhold til hvilke motoriske færdigheder og motoriske milepæle, det kræver at udføre aktiviteten i praksis. Ud fra analysen bestemmes hvilke motoriske milepæle, der skal arbejdes med i den nærmeste fremtid.

Omfang af støtte: Afklaring af den støtte, der er behov for ved den konkrete mål-aktivitet. Der skelnes mellem støtte som kompensation for færdigheder, der ikke forventes udvikling af og støtte som hjælp til udvikling af nye færdigheder.

Reducering af støtte:

Skal sikre systematisk reducering af støtten, således at man sikrer at støtten er hjælp til udvikling af nye færdigheder/motoriske milepæle. I denne proces bestemmer man sig for kortsigtede mål.

Kortsigtede mål:

Kortsigtede mål opstilles som hjælp til arbejdet med de motoriske milepæle og færdigheder, som man vælger, at man vil arbejde med i den kommende periode. De kortsigtede mål skal være specifikke, målbare, opnåelige, realistiske og tidsbestemte.

Eks. på kortsigtede mål jævnfør ovenstående livsmål:

"at pige kan gå – holdt i to hænder – fra klassen til lille legeplads og gynges en tur – og gå tilbage igen på samme vis"

og

"at pige kan gå – med 1.håndsstøtte – fra garderobe i SFO og ud på legeplads"

"at dreng - hjemme hos mor – kan gå op ad trappe med biler i begge hænder – uden at holde i gelænder"

Læring af færdigheder: udarbejdelse af en konkret handlingsplan; beskrivelse af konkrete aktiviteter i hjem, skole,

		<p>SFO. Aktiviteterne skal være funktionelle og indbygges i de daglige aktiviteter. Der arbejdes ud fra 4 trin i læring: tilegnelse, funktionel brug, vedligeholdelse og generalisering. Handlingsplanen følges op af diverse billedprogrammer og forflytningsvejledninger.</p> <p>Optælling/statistik: afkrydsningsskemaer, der afspejler handleplanen. Afkrydsningsfelter for forældre, aflastning/boinstitution, skole, sfo, fys og andre. 7 dagsskemaer hæftes sammen og følger det enkelte barns kontaktbog. Der afkrydes hver dag. Nyt hæfte hver uge. Optælles i regneark, således at der kan laves søjlediagrammer over antal gentagelser mv.</p> <p>Videoptagelser: af mål til analyse og sammenligningsbrug.</p> <p>Til hjælp til vurdering af barnets overordnede trivsel ”Barnets trivsels”skema: Skema til brug ved samtale med personale og forældre. Opdelt i 8 områder; den basale fysik, den basale psyke, det personlige, det sociale, det kognitive, det fysiske fundament, det kommunikative (ekspressive, impressive) og medicin (virkning, bivirkninger). Der laves et skøn over barnets ressourcer og vanskeligheder i prioriteret rækkefølge. Der skønnes over MOVErelevans (høj, middel, lav) for barnet.</p> <p>Afslutning og evaluering af projektet. I forbindelse med afslutningen af projekter har der været afholdt en række møder, hvor vi ud fra mundtligt oplæg, har reflekteret over 4 områder med fokus på eventuelle ændringer sket undervejs i projektperioden.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ”MOVElinsen” 2. Indsigt 3. Handlinger 4. Mod, viljestyrke og engagement <p>Der er blevet reflekteret i faggrupperne på skift i runder à 5 – 15 minutter ad gangen. Møderne har haft 1 – 2 timers varighed. Refleksionerne er optaget på bånd, men er ikke skrevet ud. Møderne er styret af projektfysioterapeuten. Der er taget notater undervejs af ledelsesrepræsentanter, som deltog. Kommentarerne og refleksionerne er ikke specifikt beskrevet i statusrapporten, men er medtaget undervejs i rapporten.</p> <p>Projekt møde maj 2006: 2 lærere, 3 pædagoger og 4 pædagogmedhjælpere Klasser møde juni 2006: 3 lærere og 4 pædagogmedhjælpere Møde juni 2006: 1 lærer Gruppe møde juni 2006: 4 pædagoger Forældre møde juni 2006: 5 børn repræsenteret; i alt 6 forældre. Projektansvarlig HR + afdelingsledere fra skole og SFO har deltaget til de fleste af møderne.</p>
<p>Vejledning til spørgsmål 8 Spørgsmålet omhandler projektets resultater. Her tænkes på hvilken viden og erfaring der er opnået, og hvilke konkrete tiltag der er gennemført. Spørgsmålet er opdelt i fire underspørgsmål.</p>		

8. Projektets resultat(er)

Beskriv hvilke resultater I har opnået i forhold til projektets formål (som angivet i spørgsmål 2).

7 børn har deltaget i hele projektperioden.

Formålet har bl.a. været at støtte børn med multihandicap og give dem mulighed for at bevare eller udvikle deres fysiske handlekompetence, så børnene oplever en højere grad af selvstændighed og større livsglæde.

Kort, sammenfattet og subjektivt sagt, så er det lykkedes ud over forventning. Flere af børnene har rykket sig mere end vi (personale og forældre) havde troet, at de kunne/havde evner til. Derudover er der fulgt mange "sidegevinster" med. Børnene er rent faktisk blevet bedre til mere end forestillet.

Ændringer/udvikling i projektperioden:

Målt ved MOVEniveau:

MOVEniveau ved projektets afslutning:

Afgangsniveau 1: 0 børn

Afgangsniveau 2: 2 børn (*pige 1*, dreng 3)

Niveau I: 1 barn (*dreng 2*)

Niveau II: 1 barn (*pige 2*)

Niveau III: 3 børn (dreng 1, pige 3 og 4)

3 børn har rykket et niveau op. (pige 1 og 2, dreng 2)

Målt i motoriske milepæle:

Dreng 1: +1

Dreng 2: +3

Dreng 3: 0

Pige 1: +6

Pige 2: +5

Pige 3: +6

Pige 4: +7

Børnene har rykket fra 0 – 7 motoriske milepæle pr. barn. I alt er der rykket 28 motoriske milepæle; gennemsnitlig 4 motoriske milepæle pr. barn.

Målt i vurdering af MOV Erelevans

MOV Erelevans vurderet ved projektets afslutning.

Vurderingen af kontaktpædagog, kontaktlærer, forældre og projektfysioterapeut.

Høj: 3 børn (*Pige 1*, *Pige 2*, *Dreng 2*)

Mellem middel og høj: 1 barn (*pige 4*)

Middel: 2 børn (*dreng 1* og pige 3)

Mellem lav og middel: 1 barn (*dreng 3*)

Lav: 0 børn

MOV Erelevansen vurderes højere for 5 børns vedkommende. De har lært mere, end vi troede, de ville kunne, og der har været mange "sidegevinster" for nogle af børnenes vedkommende.

Målt i forhold til børnenes personlige mål:

5 ud af 7 børn har indfriet 1-2 konkrete mål i projektperioden. Alle børn har forbedret sig i forhold til nuværende livsmål og/eller kortsigtede mål. Dette følges ved videooptagelser.

Målsætningen er den igangsættende faktor i MOVE. I starten lavede vi livsmål, som egentlig viste sig at blive til kortsigtede mål. Dette skyldes bl.a. vores vurdering/tro på barnets evner og mulighed for udvikling. I løbet af projektperioden er det lykkedes os, at få nogle "større" livsmål, hvorudfra vi laver specifikke, målbare, opnåelige, realistiske og tidsbestemte arbejdsmaal.

Derudover har vi for flere af børnenes vedkommende lavet mål, som ligger udenfor MOVEfærdighederne. Dette skyldes at vi anså det for væsentligst at arbejde med relevante og motiverende aktiviteter for børnene. Det ændrer ikke på strukturen, men læring af færdighederne vil ikke afspejles direkte i MOVEvurderingen, da det f.eks. handler om at cykle eller er en finmotorisk aktivitet.

Ud over målene er der blevet langt mere fokus på selvhjulpelighed og selvstændighed, således at MOVEtanken

har bredt sig ud over andre færdigheder end de 16 færdigheder, der vurderes i MOVE.

Målt i forhold til barnets fysiske fundament.

7 ud af 7 børn har vurderes at have rykket sig positivt i deres fysiske fundament.

Det gælder f.eks. i forhold til grundform (udholdenhed, hurtighed, koordination,), sansning (takttil tolerance, brug af hænder, højdefornemmelse), balance (stabilitet, opretholdelse mod tyngden,), egenaktivitet ved forflytninger og andre dagligdags aktiviteter.

Målt i forhold til selvstændighed og livsglæde

Vurdering af 8 områder ved hjælp af barnets trivselsskema af forældre, kontaktpædagog, kontaktlærer og projektfysioterapeut.

Alle børn er vurderet første gang i maj 2005 og som sammenligning vurderet igen i løbet af maj 2006.

Alle 7 børn har rykket sig.

De har rykket sig fra 2 til 7 områder.

Dreng 1: 5 ud af 8 områder

Dreng 2: 5 ud af 8 områder

Dreng 3: 6 ud af 8 områder

Pige 1: 7 ud af 8 områder

Pige 2: 5 ud af 8 områder

Pige 3: 7 ud af 8 områder

Pige 4: 2 ud af 8 områder

Selv om enkelte børn har rykket sig på lige mange områder, så er det alligevel forskelligt, hvor meget vi vurderer, at de har rykket på de forskellige områder.

De forskellige områder:

Antal børn, der har rykket sig	I alt	Meget	Noget	Lidt
Den basale fysik	4	1	0	3
Det fysiske fundament	7	0	4	3
Den basale psyke	5	0	0	5
Det personlige	4	1	0	3
Det sociale	1	0	0	1
Det kognitive	5	1	1	3
Det kom.ekspressive	6	1	1	4
Det kom. impressive	5	0	2	3

Generelt kan siges, at når børnenes muligheder rent fysisk forbedres, så har de større mulighed for at give udtryk for andre sider, idet "det handlende menneske" er udgangspunktet for så meget andet end den konkrete handling isoleret set. Forældrene har givet meget tydeligt udtryk at alle disse "sidegevinster" rykker meget for dem i deres forståelse af deres barn.

Såvel forældre som personale ser øget selvstændighed og selvtillid hos børnene. Det har ofte været et hårdt og tålmodighedskrævende arbejde at starte med læring af nye færdigheder, men de fleste af børnene har fornemmelse af at kunne noget nyt/mere og bliver stolte og glade både på egne og hinandens vegne. Denne holdning er stille og roligt kommet til at fylde mere hos både børn og voksne, og begejstringen og engagementet er smittende.

Derudover har formålet været at arbejde tværfagligt, målrettet, struktureret og koordineret med motorisk træning og aktiviteter og involvere flest mulige af personerne omkring børnene.

Det er i løbet af projektperioden lykkedes at få etableret en målrettet og struktureret indsats med livsmål (langsigtede mål) og kortsigtede konkrete, målbare og realistiske arbejdsmål, som udspringer af analysen af livsmålene. Alle børn har ved projektets afslutning minimum et livsmål og 2-3 kortsigtede mål. Handleplanerne har afsæt i målene, som igen afspejles i afkrydsningsskemaerne.

Den strukturerede ramme skal forstås som: samtalerne,

målsætningen, handleplaner, afkrydsningsskemaer, forflytningsvejledninger, konkrete afprøvninger, motoriske programmer og vejledninger, teoretisk og praktisk oplæring.

Ændringer/udvikling i projektperioden:

Handleplaner

Der er udarbejdet handleplaner for alle børn

Skole 7 børn

SFO 6 børn

Boinstitution 1 barn

Aflastningssteder 1 barn + intro til 3 børn

Hjem/barnepiger 6 børn

Handleplanerne i Skole/Sfo er løbende justeret, og der er lavet ændringer 4 – 9 gange.

Handleplaner til hjem/barnepiger er lavet siden efteråret og er ikke blevet justeret yderligere p.t.

Handleplan til boinstitution er justeret 2 gange.

Handleplan til aflastningssted er ikke justeret p.t.

Det er lykkedes at udarbejde realistiske handleplaner for de enkelte børn og generelt er der kommet en del fokus på detaljerne ved aktiviteterne. F.eks. er aktiviteten for alle børn at gå fra klasse til gymnastiksal, men måden den enkelte skal udføre aktiviteten er præciseret og individuelt tilpasset.

Dele af handleplanerne omhandler mulighederne for at øve færdigheder, andre dele aktiviteter for det fysiske fundament, f.eks. udspænding, sansestimulering mv.

Handleplanerne i skole/Sfo er lamineret og hængt op på væg.

Afkrydsningsskemaer/optælling:

Afkrydsningsskemaerne afspejler handleplanerne. Alle børn har været i gang med afkrydsningsskemaer fra og med august 2005. I starten er stregerne blevet talt op samlet, men siden januar 2006 er stregerne i afkrydsningsskemaerne talt op for skole/sfo, hjem og boinstitution/aflastningssted/andre.

Der er stor forskel på, hvor meget børnene bruger deres aflastningssted.

Optællingen er ikke nødvendigvis et direkte og nøjagtigt billede af involveringen i det motoriske arbejde, da nogle laver ”gentagelser” uden at sætte streger.

Antal af streger/gentagelser i perioden august 2005 til og med juni 2006

Pige 1: 5014

Pige 2: 4712

Pige 3: 1907 (-2 mdr. p.g.a.operation)

Pige 4: 1392 (-2 mdr. p.g.a. operation)

Dreng 1: 2287

Dreng 2: 3425

Dreng 3: 1917

I alt 20 654 streger; gennemsnitlig 2951 streger pr. barn

% fordeling af streger for alle projektbørn Januar 2006 til og med juni 2006

	Skole/sfo	hjem	Boinst./aflastning
Dreng 1	85	1	14
Dreng 2	75	13	12
Dreng 3	57	40	3
Pige 1	67	33	0
Pige 2	53	41	6
Pige 3	59	33	8
Pige 4	95	2	3

For perioden januar 2006 til og med juni 2006

Samlet set er fordelingen af stregerne:

Skole/Sfo : 64 %

Hjem 28 %

Boinst/aflastningssted/andre: 8 %

Gennemsnittet af streger/gentagelser pr. barn

Pr. uge

Skole/sfo 50 streger
Hjem 21 streger
Boinst./aflastningssted/andre: 6 streger

Pr. dag

Skole/sfo 7 streger
Hjem 3 streger
Boinst./aflastningssted/andre: 1 streg

Møder og organisering af møder.

Der er lavet en organisering og systematik af møder, hvor projektfysioterapeuten har været gennemgående person.

Det tværfaglige team på Stensagerskolen

Kontaktmøder: kontaktlærer, kontaktpædagog og fysioterapeut
1 x mdr.

Gruppemøder: pædagoger og fys. 1 x mdr.

Klassemøder: lærere, pædagogmedhjælpere og fys. 1 x mdr.

Indhold: det daglige konkrete arbejde, justering af handlingsplaner, MOVErevurdering, hjælpemidler, forflytninger mv.

Såvel gruppemøder som klassemøder blev i de fleste tilfælde lagt i samme uge som kontaktmøderne, da det forbedrede opfølgningen af eventuelle ændringer, der blev besluttet på kontaktmøderne.

Projekt møder: alle involverede projektdeltagere, projektansvarlig og afdelingsledere. 1 x 3 mdr.

Indhold: projektet overordnet

Forældre

Skole/hjemsamtaler:

3 x i løbet af projektperioden

Nogle af de sædvanlige møder blev udvidet fra 1 til 2 timer.

Projektfysioterapeuten har deltaget i MOVEdelen af mødet.

Ekstra forældremøder:

Intro til MOVE og projekt – april 2005 (5 ud af 7 børn repræsenteret)

Evaluerings af projektet – juni 2006 (5 ud af 7 børn repræsenteret)

Diverse med forældre:

Møder mellem fysioterapeut og forældre til udarbejdelse af handleplaner (6 børn)

Praktisk overlevering til hjem og barnepigier: (3 børn)

Boinstitutioner/aflastningssteder:

Intro til MOVE: 2 institutioner

Udarbejdelse af handleplan: 1 aflastningsinstitution

Kontakt møder for børn på boinstitution: kontaktlærer, skolens fysioterapeut, pædagog og fysioterapeut fra boinstitution og kommunens sagsbehandlende ergoterapeut – 5 møder i løbet af projektperioden

Uddannelse og intro til MOVE

Ved projektstart havde 7 ud af 10 personaler MOVEbasiskursus.

Pr. 1.8. 2006 havde 4 ud af 11 personaler MOVEbasiskursus.

Ved projektafslutning havde 6 ud af 11 personaler MOVEbasiskursus.

Projektfysioterapeut uddannedes til MOVEinstruktør november 2005.

Der har løbende været afholdt korte MOVEorienteringskurser à 1-3 timers varighed.

Samlet kommentar til tværfagligt...:

Det er lykkedes at få etableret en struktureret ramme, således at vi har arbejdet målrettet, struktureret og koordineret med motorisk træning og aktivitet. Det er en struktur, der samtidig giver den enkelte personalegruppe frihed til at implementere det motoriske arbejde i undervisnings- og fritidstilbud og forældrene til at implementere det i deres hverdagsaktiviteter.

Der er blevet arbejdet en del på at komme væk fra ”træningstanken” – og det skal der fortsat arbejdes med. Kunsten er at få de motoriske tiltag indbygget i skole- og fritidsaktiviteter. Rent konkret betyder det f.eks. at turen ud til toilettet i langt højere grad er blevet en del af det individuelle tilbud. Dette kan i nogen grad være en kamel at sluge for såvel faggrupper som forældre, og det er væsentligt, at der er en vis anerkendelse i forhold til at det tager tid – og at der dermed er mindre tid til noget andet.

Rammen er generelt blevet opfattet som en hjælp i dagligdagen og har vist sig at være en hjælp i forhold til introduktion til nyt personale, der hurtigt får fornemmelsen af at kunne gøre noget meningsfuldt arbejde med børnene.

Fra alle faggrupper og forældre gives der udtryk for at det gør arbejdet meningsfuldt og engagerende at alle arbejder ud fra barnets personlige livsmål.

Det har været berigende at vurdere, lave handleplaner og revidere tværfagligt. Det giver den enkelte medarbejder en anden indsigt, andet overblik og blik for detaljerne i forhold til det enkelte barn.

Arbejdet med det enkelte barn og ansvaret for dets udvikling hviler dermed ikke så tungt på den enkeltes skulder.

Pædagogmedhjælpernes ansvar for mange af ”gentagelserne” er blevet meget tydeligt for dem selv og det har i høj grad påvirket deres forståelse og engagement for deres arbejde og barnets videre udvikling.

I løbet af projektperioden har de fleste af personerne i og omkring projektet set med egne øjne at det nytter og at det rent faktisk nytter mere end vi troede.

Ved at have en tværfaglig ramme at arbejde ud fra bliver det mindre væsentligt, hvorvidt vi som personale har et såkaldt ”godt” samarbejde eller ej. Rammen giver mulighed for at arbejde ud fra en fælles opgave og måske dermed et mere upersonligt samarbejde, hvor det vigtigste er at vi enes frem for at vi forenes. Så længe der er tovholder på rammen og vi får fulgt tingene til dørs, så fungerer det groft sagt uanset om vi kan lide hinanden eller ej! Det bliver væsentligere om vi kan lide vores arbejde. Det er en stor tilfredsstillelse arbejdsmæssigt og fagligt set.

Tovholderens arbejde skal være med tydelig fokus på rammen og den enkelte fagperson, forældre mv. har sin frihed til at forme dagligdagen og dets indhold/aktiviteter.

Det monofaglige arbejde.

Såvel fra lærer som pædagogside gives der udtryk for at implementeringen af det motoriske er meningsfyldt i forhold til at arbejde ud fra et helhedsperspektiv. Overordnet kan man tale om en udvidelse af såvel undervisningsbegrebet og det specialpædagogiske tilbud i forhold til denne type børn.

Bevidstheden om det fysiske og selvhjulpethed er øget, de gør sig flere iagttagelser, er mere eksperimenterende, stiller større krav til børnene i forhold til fysisk involvering i aktiviteterne. For pædagogerne er det blevet en tilgang, der giver kontakt og nærvær med det enkelte barn og dermed også et element i forhold til at arbejde med det sociale. SFOtimerne er ikke skemalagte på samme vis som skoletimerne og stiller krav til den enkelte medarbejder om stor selvdisciplin, selvstyring og ”her og nu” kreativitet. Det kan være problematisk i forhold til vikarer og ufaglærte medarbejdere.

For lærernes vedkommende er det motoriske blevet implementeret yderligere som tilgang til at arbejde kognitivt. Skoletimerne for børnene har i høj grad været skemalagte, hvilket er en fordel i forhold til vikarer, pædagogmedhjælpere og lærere som er inde f.eks. to dage om ugen. Kunsten er at lægge et ”luftigt” skema, hvor der reelt er plads og tid til at bevæge sig fra det ene sted til det andet på forskellig vis, således at det ikke bliver en stressfaktor i stedet for en hjælp.

Samlet kommentar til involvering af flest mulige:

Det er et stort stykke arbejde at få involveret flest mulige af de personer, der er omkring barnet i dagligdagen. I dette arbejde er det selvfølgelig væsentligt at arbejde med forståelse og

indsigt både i forhold til redskaberne, men også i forhold til at det ikke er en arbejdsopgave, hvor der som sådan findes én rigtig løsning.

Det er vigtigt at lægge ud med meningsfyldte livsmål, som alle kan se er til glæde for det enkelte barn og som dernæst er realistiske arbejdsmaal, så vi kan overskue det videre arbejde og få ideer til konkrete tiltag.

Det konkrete arbejde har ofte medført flere nye ideer og tiltag, således at det i perioder blev kunsten at holde igen. Det er væsentligt, at handlingsplanerne er så realistiske, så vi ikke stresser og mister pusten, men derimod finder et tempo, hvor vi kan blive ved og ved.

Men der er ikke tvivl om at børnenes resultater i høj grad har haft indflydelse på engagementet, der er vokset i løbet af projektperioden. Det har gjort indtryk og været meget livsbekræftende at se børnenes stolthed.

Børnenes udvikling har uden tvivl været meget igangsættende for forældrenes engagement og de har stille og roligt fået mere ”blod på tanden”.

For alle implicerede parter – såvel børn som voksne – får det stor betydning, at andre forventer noget af os. Der er nogen, der lægger mærke til om vi gør noget, måden vi gør det på og tovholderens funktion bliver også at kende til, være vidne til og understøtte hver enkeltes bestræbelser.

Formålet er mere gennemført at afprøve MOVE i forbindelse med formål beskrevet ovenfor.

Overordnet set er det lykkedes meget fint. MOVEprogrammet giver god plads til at finde egen måde at gøre tingene på, hvilket jeg ser som en væsentlig faktor for at det kan virke i dagligdagen.

Det er afgørende, at der skal laves personlige livsmål, således at faggrupper og forældre kan mødes i ”ikke-faglige” mål. Vi skal som sådan ikke oplæres i et fælles fagligt sprog, som en bestemt faggruppe har patent på, men vi mødes generelt mere på et alment menneskeligt plan. I det daglige arbejde kan de forskellige faggrupper beskrive og oversætte livsmålene til specifikke faglige mål og metoder.

Mange giver udtryk for at MOVE er langt mere end noget med at sidde, stå og gå. Vi har i flere tilfælde gået udenfor MOVEfærdighederne, men med samme struktur i forhold til arbejdet.

Beskriv hvilke andre resultater, der evt. er opnået i projektperioden.

Generelt fokus på selvhjulpethed og selvstændighed.

Der er kommet større fokus på børnenes generelle selvhjulpethed og selvstændighed. De fysiske udfoldelsesmuligheder springer mere i øjnene uanset barnets funktionsniveau. For det enkelte barn er bare lidt selvhjulpethed succes. Vi mødes i langt højere grad i forhold til hvad barnet og vi magter end hvad barnet og vi ikke magter. Der er fortsat meget vi ikke magter, men det er ikke i fokus og ikke det vi taler mest om.

Overordnet set er forventningerne til udvikling og krav til at ”når børnene kan, så skal de også” steget, og det medfører en anden tilgang til barnet. Flere forældre udtrykker at barnets personlighed og identitet er trådt mere frem, samtidig med at forældrene ikke anser dem for at være ”små” i samme grad som tidligere.

Hvordan kan det konstateres, at projektet har opnået de beskrevne resultater? - Beskriv konkrete træk, f.eks. vedr. målgruppen, adfærdsmønstre, aktiviteter, samarbejde mv.

Alle 7 børn har lært nogle nye færdigheder og/eller ”gamle” færdigheder med mindre støtte., såsom at sidde alene på almindelig stol, rejse sig fra gulv vha.møbel, stå, selv rejse sig fra stol, gang m.1.håndsstøtte, gang med rollator uden bagløbsbremse, gå hurtigere og længere, sidde selv på lille stol uden hjælpemidler, gå over kantsten uden at holde i hånd, selv gå over dørtrin, cykle på trehjulet cykel og selv styre og træde, læse bog på computer ved at trykke på 0-1kontakt mv. Det kan ses på den måde, hvorpå børnene gebærder sig i det daglige. Personalet kan bl.a. mærke det ved at flere børn kan handle vha. verbal guidning og langt mindre fysisk guidning. Derudover kan det mærkes i form af at det daglige arbejde er

		<p>blevet mindre fysisk belastende. Da der generelt er kommet mere fokus på selvhjulpenhed og selvstændighed kan det ses på mange andre detaljer i dagligdagen; flere børn bærer ting til og fra, hjælper med oprydning, åbner og lukker døre, kan sidde selv med diverse aktiviteter mv.</p> <p><i>Aktiviteterne</i> er som sådan ikke ændret, men børnene deltager generelt mere aktivt ved at detaljerne er langt mere tilpasset det enkelte barn og hans/hendes bevægelsesmuligheder.</p> <p>I det <i>tværfaglige arbejde</i> er det blevet mere naturligt at arbejde efter samme mål.</p>
	<p>Er der resultater, som projektet evt. endnu ikke har nået, eller evt. helt har måttet opgive?</p>	<p>At "<i>involvere flest mulige personer</i>" er til dels nået, men f.eks. er der stor forskel på involvering fra forældreside. Det er en proces uden afslutning.</p>

Spørgsmål	Besvarelse
<p>Vejledning til spørgsmål 9 Spørgsmål 9 skal besvares ud fra om der i projektet er foretaget ændringer i forhold til det, der var planlagt for projektet. Ofte sker der ændringer enten i forhold til målgruppen eller i forhold til, hvordan man vil gribe problemet an. Såfremt der er sket sådanne ændringer ønskes det uddybet.</p>	
<p>9. Afvigelser fra den oprindelige projektplan</p>	<p>Siden sidste statusrapport december 2005</p> <p><i>Personaleændringer:</i> Der har været en del personaleændringer i klassen siden 1.1 2006 med udskiftning af 2 lærere og 1 pædagogmedhjælper. Det har betydet løbende introduktion i den sidste del af projektperioden.</p> <p>Vi startede med 8 børn i <i>målgruppen</i>, men et barn blev valgt fra igen undervejs, da hendes operationsforløb i starten af projektperioden gav anledning til meget langt fravær. Da det endnu ikke var stabiliseret ved starten af 2006, så valgte vi hende fra som deltager i projektet.</p> <p><i>Projektstart</i> 1.3 2005 og afslutning 1.9 2006. Vi har arbejdet indtil sommerferiens start d. 23. juni 2006 og afsluttende rapport er derfor først blevet skrevet efterfølgende og indsendes senest 1.9.2006</p>
<p>Vejledning til spørgsmål 10 & 11. I spørgsmål 10 og 11 skal projekterne beskrive hvilke succeser og vanskeligheder, der har været i projektperioden. Det må understreges at en beskrivelse af evt. problemer er lige så væsentlig som beskrivelserne af de positive oplevelser.</p>	
<p>10. Væsentlige succeser</p>	<p><i>Udarbejdelse af en struktureret ramme</i>, herunder de <i>konkrete handleplaner</i>, der hænger let tilgængeligt og <i>afkrydsningsskemaer</i>. Som noget nyt er vi begyndt at lave en forside til afkrydsningsskemaet, hvorpå livsmål og kortsigtede mål er skrevet. Det har ført til en større forståelse for de motoriske aktiviteter og til flere daglige motoriske aktiviteter for børnene. Udover den konkrete optælling har handleplaner og afkrydsningsskemaer vist sig at være en god hjælp til hukommelsen i det daglige arbejde, hvor der er rigtig mange detaljer, der skal huskes omkring det enkelte barn. Strukturen har vist sig at være en hjælp, når nyt personale skal introduceres; som vejledning til pædagogmedhjælperne, der ikke deltager til alle møder; til involvering af aflastningsstederne og forældrene.</p> <p><i>Mødeaktiviteten</i> har kørt planmæssigt og det giver ret stor sikkerhed for, at der bliver fulgt op og justeret med jævne mellemrum. Det har alt i alt højnet kvaliteten af de enkelte aktiviteter, men også af det tværfaglige arbejde. Det giver et tydeligt billede af hvem der laver hvad; der bliver skiftet hurtigere ud i aktiviteter, der ikke fungerer som forventet; alle faggrupper får ideer og eksperimenterer motorisk, så der overordnet set er kommet mere flow i det motoriske arbejde, der er kommet flere motoriske aktiviteter og detaljerne omkring det enkelte barn er i langt højere grad kendt af det meste af personalet. Alt i alt kommer vi hurtigere fra ide/ord til handling.</p> <p><i>Synliggørelse af udvikling</i>; at se børnene lære noget, deres glæde over succes og opfølgningen af udviklingen ved hjælp af video, MOVEvurdering og støtteskemaer har haft en stor indflydelse på alles engagement, ikke mindst forældrenes, der har oplevet deres børn få større selvtillid og selvstændighed på hver deres niveau. Generelt er der kommet langt større fokus på børnenes aktivitet og selvhjulpethed end på deres manglende aktivitet og det de ikke kan. Det motoriske arbejde har for flere af børnenes vedkommende ført mere med sig end forventet, således at det giver en oplevelse af en masse "sidegevinster". Denne proces har haft en meget stor betydning for engagementet og stemningen omkring det daglige arbejde. Det har været rigtig sjovt.</p>
<p>11. Væsentlige problemer</p>	<p>At sikre at <i>flest mulige personer</i> i børnenes hverdag bliver involverede i at støtte barnet i at opøve de motoriske færdigheder, der er bestemt ud fra målene. Det er en væsentlig faktor i forhold til at intensivere det motoriske arbejde at involvere mere end at orientere.</p> <p>Samtidig skal arbejdet være levende forstået på den måde at der løbende skal rettes til og justeres, så det hele tiden passer såvel til barnet som til personale – og ressourcemæssige vilkår.</p> <p>Det er sværest at skabe rammer for de mere uformelle samarbejdsrelationer, hvor personerne ikke er direkte implicerede i mødeaktiviteten på skolen.</p> <p>Dernæst er det et stort stykke arbejde at al personale er "up to date". Der kan være en del udskiftning af personale, hvilket også har været</p>

	<p>tilfældet i projektperioden. Det er væsentligt at pædagogmedhjælperne får givet et overblik i forhold til mål, handleplaner og afkrydsningsskemaer og løbende informeres ved justeringer. De er ansvarlige for mange af de daglige aktiviteter, så deres forståelse og engagement er vigtigt. Da al personale ikke deltager til diverse møder har vi undervejs måttet finde frem til, hvorledes alle blev informeret om ændringer.</p> <p>At kombinere det motoriske arbejde med ordentlige arbejdsbetingelser for personalet, således at det ikke bliver tungt og slidsomt. Arbejdet skal foregå sikkert for såvel barn som voksen. I projektperioden er der udarbejdet forflytningsvejledninger på alle børn. Det kræver en høj grad af omtanke af personalet at udfordre børnene motorisk og samtidig undgå arbejdsbelastende situationer. På den ene side skal børnene prøves og tilegne sig nye færdigheder, hvor man er på usikker grund og på den anden side skal det ske uden skade på personalet. Det har bl.a. vist sig i særlig grad ved de af børnene, der har rimelig store udsving i deres fysiske og psykiske dagsform. I disse henseender er det en stor fordel at forsøge sig frem på tværs af faggrupperne, da det giver mange gode overvejelser undervejs.</p> <p>Undervurdering af mulighederne for udvikling? Det har været en tankevækkende proces, at vi i målsætningen har undervurderet flere af børnenes muligheder for udvikling, således at de har indfriet deres "livsmål" på forholdsvis kort tid (3-6 mdr.). Som nævnt under problemstillingerne er det et komplekst arbejde at vurdere muligheder og begrænsninger, og det har tydeligt vist sig, at vi kan tage fejl. Vi skal i den grad være kritiske over for vores egne vurderinger i forhold til om barnet kan lære dette eller hint. Det kan være en fordel at flytte fokus fra "hvad kan de" til "hvad vil/skal de lære", således at vi ikke låser os selv for fast i vurderinger og beskrivelser. Projektet har givet mange af deltagerne mere mod på "umulighederne". Det væsentlige har været at finde et realistisk og præcist sted at starte og udarbejde en målbar, konkret og realistisk handleplan herudfra. I udførelsen af handleplaner bliver det væsentligt fortsat at vurdere og justere arbejdet løbende og ikke mindst at lade sig inspirere af børnene i det faktiske arbejde.</p>
<p>Vejledning til spørgsmål 12 & 13 Her ønskes en beskrivelse af de overvejelser eller kommentar, som projektet ønsker at videregive til andre, der evt. skal påbegynde et lignende projekt. Ved spørgsmål 13 skal fremtidige projektplaner beskrives, såfremt der er tale om en midtvejsrapport.</p>	
<p>12. Andre kommentarer eller refleksioner</p>	<p>Evt. andre erfaringer, råd til andre projektmagere mv.</p> <p><u>Sammenhæng mellem antal gentagelser og udvikling?</u> Børnene har udviklet sig i projektperioden, men det er ikke muligt ud fra dette projekt at påvise at antallet af gentagelser nødvendigvis hænger sammen med øget udvikling på sådan måde at jo flere gentagelser jo mere udvikling. Der er umådelig mange faktorer, der spiller ind; Det fysiske fundament hos det enkelte barn; medicinering, valget af færdighederne, hvorledes det lykkes at ramme niveau, måden (kvaliteten) af gentagelserne og ikke mindst den pædagogiske tilgang. Der er i denne gruppe af børn stor forskel på f.eks. det fysiske fundament, sværhedsgrad for håndtering og fysisk støtte, deres forståelse, mod, engagement og eget initiativ.</p> <p>Men jeg synes, at jeg kan tillade mig at konkludere at gentagelserne afspejler fokus og engagement på motoriske aktiviteter, og at det giver mulighed for at arbejde med børnene på flere områder end det motoriske, og derfor også giver mulighed for udvikling af barnet som helhed. At kunne handle og gøre noget giver mulighed for at udtrykke andet og mere end den konkrete motoriske handling. Det motoriske kan dermed blive udgangspunkt for og et væsentligt element i kognitiv, kommunikativ og social læring. F.eks. har vi i starten af projektperioden vurderet at flere af børnene har det sociale (interesse for andre mennesker), som en af deres primære ressourcer. I slutningen af projektperioden har vi vurderet det til at være det samme, men alt andet lige har de nu en anden mulighed for at handle ud fra denne interesse.</p>
<p>13. Fremtidige projektplaner (udfyldes hvis midtvejsrapport)</p>	<p>Beskriv planerne for resten af projektperioden.</p> <p>Dette er en afsluttende rapport</p>

Vejledning til spørgsmål 14

Er der tale om en afsluttende rapport bedes man besvare spørgsmål 14, som omhandler forankringen af projektet. Med forankring af projektet menes om projektet fortsætter efter støtteperiodens ophør. Forankring kan have forskellig karakter. Man kan her skelne mellem *forankring af projektet* og *forankring af ideerne/erfaringerne*. Forskellen er, at ved *forankring af projektet* fortsætter projektet mere eller mindre uændret, hvorimod projektet ved *forankring af ideerne/erfaringerne* kan ophøre, men erfaringerne implementeres i eksempelvis andre dele af den (amts)kommunale forvaltning eller den frivillige verden. Desuden bedes det uddybet hvilken form for forankring, der er tale om.

14. Forankring (udfyldes hvis afsluttende rapport).	<p>Er der gjort tiltag for at projektet vil opnå forankring? I så fald hvilke? Hvad har udfaldet af forankringstiltagene været?</p>	<ul style="list-style-type: none">• Udarbejdet oversigt over relevante MOVE-børn på Stensagerskolen• Afholdelse af MOVE-basiskursus i september 2006 <p>Specifikke planer for skoleåret 2006/2007:</p> <ul style="list-style-type: none">• Implementering af MOVE i ny klasse/SFO (start august 2006) med inddragelse af forældre (MOVEorienteringskursus) + MOVEvurdering af børnene kombineret med den sædvanlige fys.undersøgelse. Tovholderfunktionen vil blive varetaget af fysioterapien i det første år og vil herefter blive vurderet. Af samme grund vil det fysioterapeutiske arbejde fordeles mellem barnets kontaktfysioterapeut og ”projektfys”.• Basiskursus til implicerede lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere• Fastholdelse af MOVE-arbejdet med børn, der har deltaget i projektet.
--	---	---

Vejledning til spørgsmål 15

I spørgsmål 15 skal besvares, hvis viden om projektets eksistens og/eller resultater er videregivet til andre. I den forbindelse ønskes det beskrevet, hvorledes en sådan formidling er foregået. Har der eksempelvis været afholdt seminarer, har man anvendt internettet eller lignende?

15. Formidling	<p>Er projektets eksistens og/eller resultater formidlet til andre? Til hvem og hvordan?</p>	<p>Er formidlet undervejs i forløbet</p> <ul style="list-style-type: none">• Til lærer og pædagoger på Stensagerskolen• Til skolens fysioterapeuter• Til skoleterapeuter på Århus Amts specialskoler og boinstitutioner• Artikler i skoleblad – 3 gange i løbet af projektperioden <p>Som afslutning:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fokus på MOVE, som redskab til tværfagligt arbejde formidles til lærere og pædagoger på Stensagerskolen i august 2006• Fokus på børnenes udvikling formidles til lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere på Stensagerskolen september 2006• Projekt formidles til skolens fysioterapeuter september 2006• Afsluttende artikel til skoleblad – efterår 2006• Artikler til diverse relevante fagblade – skrives i perioden september – december 2006• Udvidet afsluttende rapport til skolens hjemmeside www.stensagerskolen.dk under udarbejdelse.
-----------------------	--	---